7/3103 -7-
296

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

SAYI: B.02.1.HM.0.BAK.07-03/Per. 08.02.01* 11399
KONU: Soru Önergesi Hk.

SÜRELİDİR

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Başbakanlığı muhatap **07.12.2000** tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0. **GNS**.0.10.00.02 – **7/3103-7936/19432** sayılı yazıları

İstanbul Milletvekili **Azmi Ateş'in** Sayın Başbakanımıza tevcih ettiği, Sayın Başbakanımızın da kendileri adına koordinatörlüğümde cevap verilmesini tensip ettiği **7/3103-7936** sayılı soru önergesinde yer alan sorulara ilişkin olarak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunu ilgilendiren hususlarda bu Kurumun cevaplarını da içeren açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

Bilindiği üzere, Kamu Görevlerinden Ayrılanların Yapamayacakları İşler Hakkında 2531 sayılı Kanun 6.10.1981 tarih ve 17480 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Kanunun 2. maddesi, kamu kurum ve kuruluşlarındaki görevlerinden hangi sebeple olursa olsun ayrılanların, ayrıldıkları tarihten önceki iki yıl içinde hizmetinde bulundukları daire, idare, kurum ve kuruluşlara karşı ayrıldıkları tarihten itibaren başlayarak üç yıl süreyle, o daire, idare, kurum ve kuruluştaki, görev ve faaliyet alanlarıyla ilgili konularda doğrudan doğruya veya dolaylı olarak görev ve iş alamayacakları, taahhüde giremeyecekleri, komisyonculuk ve temsilcilik yapamayacakları hükmünü amirdir.

Ancak, Kanunda bu konuda yürütme erkine bir görev, yetki ve sorumluluk verilmemiştir. Yürütme erkinin yetkisinin olmaması nedeniyle, 2531 sayılı Kanunu ihlal eden bürokratların kamudaki görevlerinden sonra ne iş yaptıkları izlenmemektedir. Kanun hükmünün ihlali durumunda gerekli işlemler Cumhuriyet Savcılıklarınca yapılmaktadır.

Bu nedenle, kamunun elinde soru önergesinde zikredilen şekilde bir liste bulunmamaktadır.

Önergede yer alan A/2 sorusuyla ilgili olarak, Hazine Müsteşarlığının kayıtlarında yer alan bilgiler çerçevesinde, Tevfik ALTINOK'un, 2531 sayılı Kanuna muhalefetten yargılanmakta olduğu, ancak, (mülga) Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığından ayrıldıktan sonra bugüne kadar hangi görevlerde bulunduğuna ilişkin bir bilginin bu kayıtlarda bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun soru önergesinin A bölümünde yer alan sorulara cevapları aşağıya alınmıştır:

"**A-1-f.** Sahibi oldukları bankaların kaynaklarını bankanın emin bir şekilde çalışmasını tehlikeye düşerecek şekilde kullanan banka sahipleri hakkında Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (4) ve (5) numaralı fıkraları çerçevesinde gerekli işlemler tesis edilerek, bu kişiler hakkında yasal takibat başlatılmıştır.

A-1-g, A-4. Sözkonusu sorulara ilişkin bilgilerin verilmesi 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22 nci maddesinin (7) numaralı fıkrasının *"Bu Kanunun uygulanmasında ve uygulanmasının denetiminde görev alanlar, görevleri sırasında öğrendikleri bankalar ile bunların iştirakleri, kuruluşları ve müşterilerine ait sırları bu Kanuna ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Bu yükümlülüğe uymayan kimseler için bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis ve iki milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur."* amir hükmü gereğince mümkün bulunmamaktadır.

A-2. Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu Yönetim Kurulunun 16.11.2000 tarih ve 22 sayılı kararıyla Tevfik Altınok, mülkiyet ve yönetimleri Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonunda bulunan 8 bankanın Yönetim Kurulu Başkanlığına atanmıştır. Diğer taraftan, anılan kişi de dahil 39 kamu görevlisi hakkında 2531 sayılı Kanuna muhalefetten Ankara 23. Asliye Ceza Mahkemesine açılmış olan dava halen derdesttir. Ancak, halihazırda sözkonusu kişi aleyhine verilmiş herhangi bir hüküm bulunmadığından bu kişinin suçlu olarak kabul edilmesi mevcut düzenlemeler çerçevesinde mümkün bulunmamaktadır. Diğer taraftan, anılan kişi davadan hüküm giyse bile, sözkonusu suç Bankalar Kanununun 9 uncu maddesinin (5) numaralı fıkrasında belirlenen ve banka yönetim kurulu üyesi olmayı engelleyici suçlar arasında bulunmamaktadır. Bu çerçevede, sözkonusu atamanın yapılması Bankalar Kanununa aykırılık oluşturmayacaktır.

A-4-d. Tahsil edilemeyen kredilere ilişkin her türlü takibat ilgili bankalar tarafından yürütülmektedir."

Önergenin, B/1 sorusuyla ilgili cevabımız: Gerek (mülga) Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlarının gerek Hazine Müsteşarlarının göreve başlarken ve görevden ayrıldıktan sonra 3628 sayılı Kanuna göre mal bildiriminde bulundukları ve mal bildirimleri arasında yadırganacak durumlarla karşılaşılmadığı, Hazine Müsteşarlığının kayıtlarının tetkikinden, anlaşılmaktadır.

Önergenin C/1 sorusuyla ilgili olarak, 1.1.1994 tarihinden bugüne kadar (mülga) Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarları ile Hazine Müsteşarlarını ve her iki Müsteşarlıklardan sorumlu olan bakanları, görev tarihleri itibariyle, gösteren listeler ilişikte gönderilmektedir.

D-E-F) Meclis araştırması, muhalefet partilerine mensup milletvekillerimizin de üyesi bulunduğu Yüce Meclisimizin görev alanına girmektedir. Meclis araştırma komisyonlarının nasıl kurulacağı TBMM iç tüzüğünde belirlenmiş bulunmaktadır. Buna göre, Meclis araştırmasının açılması, Hükümet, siyasi parti grupları veya en az yirmi milletvekili tarafından Başkanlıktan bir önergeyle istenebilmektedir. Bir başka

ifadeyle, Meclis araştırması istemi hükümetin inhisarında olmayıp, siyasi parti grupları yada en az yirmi milletvekili ile Meclisin bu denetim mekanizması harakete geçirilebilmektedir.

Meclis araştırması açılması durumunda ise, bu araştırma kapsamının yasa ve iç tüzük hükümleri çerçevesinde olması gerekmektedir. Bilindiği üzere, 4389 sayılı Bankalar Kanununun 22 inci maddesinin 7 nci fıkrası "*Bu Kanunun uygulanmasında ve uygulanmasının denetiminde görev alanlar, görevleri sırasında öğrendikleri bankalar ile bunların iştirakleri, kuruluşları ve müşterilerine ait sırları bu Kanuna ve özel kanunlarına göre yetkili olanlardan başkasına açıklayamazlar ve kendi yararlarına kullanamazlar. Bu yükümlülük görevden ayrılmalarından sonra da devam eder. Bu yükümlülüğe uymayan kimseler için bir yıldan üç yıla kadar ağır hapis ve iki milyar liradan az olmamak üzere ağır para cezasına hükmolunur.*" hükmünü amirdir. Diğer taraftan, TBMM iç tüzüğünün 105 inci maddesi, Devlet sırları ile ticari sırları, Mecliş araştırma kapsamının dışında bırakmıştır.

Sözkonusu Kanun ve Meclis iç tüzüğünün bu hükümleri çerçevesinde, Kanun ve iç tüzük maddeleri değişmediği sürece, banka ve müşteri sırrı kapsamına giren konuların yetkili mercilerden başkasına açıklanması sözkonusu olamayacaktır.

Nitekim, Prof. Dr. Seza Reisoğlu'nun Bankalar Kanunu Şerhinin 908 inci sayfasında, Meclis İçtüzüğünün 105 inci maddesinin "Meclis araştırma komisyonu... kamu iktisadi teşebbüslerinden, **özel kanun ile veya özel kanunun verdiği yetkiyle kurulmuş banka ve kuruluşlardan** ..... bilgi istemek ve buralarda inceleme yapmak, ilgilileri çağırıp bilgi almak yetkisine sahiptir..... Devlet sırları ile ticari sırlar, Meclis araştırması kapsamı dışındadır." hükmünden bahisle, Meclis araştırma komisyonlarının dahi müşteri sırrı hakkında bilgi isteyemeyeceği banka sırlarının ise sadece **özel kanun ile veya özel kanunun verdiği yetkiyle kurulmuş bankalar** için istenebileceğini belirtmiştir."

Bankacılık alanında düzenleme ve denetleme görevi yeni oluşturulan ve bağımsız bir kurum olan Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun yetki ve görevindedir. Hükümetin, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun yetkisine giren bu konuda açıklama yapması sözkonusu olamaz.

Dürüst ve şeffaf yönetim temel ilkemizdir. Bir hukuk devleti olan ülkemizde, yolsuzluklarla mücadele hiç bir dönemde 57. Cumhuriyet Hükümeti döneminde yapıldığı kadar ciddi yürütülmemiştir.

Bilgilerine arz olunur.

Recep ÖNAL
Devlet Bakanı

DAĞITIM:
Gereği : Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
Bilgi : Başbakanlık